

11-05-2012 12:37 CEST

Etterlatt med hiv

Almaz er foreldreløs, og for fire år siden skulle hun adopteres til Norge. Så viste blodprøvene at hun var hivsmittet.

Tekst: Terje Abusdal, koordinator for Adopsjonsforums bistandsavdeling,
Bistand for barn

Illustrasjonsfoto: [Bioversity International/T. Wolday](#)

Almaz var to år den gangen. Hun befant seg på transitthjemmet i Addis Abeba og var på vei til Norge. En blodprøve viste at hun var hivpositiv. Norske myndigheter tillot ikke den gangen adopsjon av barn med hiv. Smittet av en dødelig sykdom, uten en familie i Norge og uten foreldre i Etiopia, gikk Almaz en usikker fremtid i møte.

Jeg befinner meg i en enkel hytte i utkanten av Addis Abeba. Veien hit er humpete og minner om en potetåker. Det er mennesker overalt og en hund gjør uten stans. Anna Mekonen er fostermor til Almaz. Hun er en av 18 familier i fosterfamilieprogrammet til Bistand for barn og AC Børnehjelp i Danmark. Programmet ble opprettet for å ta seg av barn som skulle adopteres til Norge eller Danmark, men som viste seg å være hivsmittet.

– Da Almaz kom til meg var hun svært syk. Hun hadde åpne sår overalt på kroppen, i hodet, på hendene og føttene. Det var noen tøffe måneder i begynnelsen. Folk rundt meg spurte; hvorfor har du tatt henne til deg? Det er til ingen nytte – hun kommer til å dø likevel!

Ble fratatt fostersønn

Anna har vært fostermor en gang tidligere til en gutt som heter Tadesse. Han var i samme situasjon som Almaz; hivsmittet, foreldreløs og uten en fremtid. Han skulle adopteres til Danmark, men sykdommen stoppet alt.

– Han var fire måneder da jeg fikk ham. Min egen familie ville ikke ha noe med meg å gjøre og gamle venner sluttet å besøke meg.

Anna sitter i sofaen i den enkle stuen sin og forteller. En høne kommer inn døren, løper over gulvet foran oss og inn på soveværelset. Det henger et stort vevet bilde av Jesu siste måltid på veggen bak oss. Annas valg har kostet. Hivsmitte er svært stigmatiserende i Etiopia og det er ikke uvanlig å bli frosset ut av sine nærmeste. Da hun valgte å ta seg av Tadesse, fikk hun kjenne samfunnets fordommer på kroppen.

– Det var hardt den første tiden. Å bli utstøtt er ikke noe man kan forberede seg på. Men jeg tenkte med meg selv at dersom de ikke aksepterer mitt valg om å ta meg av denne lille gutten, så trenger jeg dem ikke.

Hun tok seg av ham som sitt eget barn. Tadesse krevde mye oppfølging den første tiden. For å holde sykdommen i sjakk kreves det et tilpasset kosthold og ekstra helseoppfølging. I tillegg måtte hun lære seg hvordan man praktisk tilpasser sin egen og familiens hverdag for å unngå selv å bli smittet.

Det var under en legesjekk seks måneder senere at det ble oppdaget at Tadesse likevel ikke var hivsmittet. Han ble sendt tilbake til transitthjemmet og kort tid senere var han på vei til sin nye familie i Danmark.

– Det var veldig trist da han dro. Han var som min egen sønn og så plutselig en dag var han ikke der mer. Men jeg var glad han ikke var smittet. Og jeg visste at han ville få et godt liv i Norden, med mye bedre enn mulighetene jeg kunne ha gitt ham her. Men det innebar jo at jeg måtte gi ham fra meg. Jeg gråt og gråt.

Stort stigma

Anna har store mørke øyne og i øret har hun en gylden øredobb med en hvit perle. På bordet foran sofaen står en vase med en plastblomst oppi. På en stol i enden av det lille rommet sitter Almaz og hennes søster Hiwot i lilla skoleuniformer. De går i første klasse og har nettopp hatt eksamen. Almaz betyr diamant på etiopisk, og jenta med det vakre navnet har bodd her i fire år.

– Til å begynne med ville jeg ikke ta henne imot. Da jeg ble spurt, sa jeg: «Dere gav meg et barn og så tok det fra meg igjen. Jeg ofret så mye. Venner

og familie. Jeg orker ikke å gå gjennom alt en gang til. I tillegg har jeg allerede fem barn og helsen min er for dårlig».

Men etter hvert ombestemte Anna seg. Hun er en svært religiøs kvinne og ser på det som sin plikt å hjelpe mennesker i nød, selv om hun selv ikke har så mye. I tillegg var Almaz var to år gammel, samme alder som hennes egen biologiske datter. Hun bestemte seg for å følge sitt kall og oppdra jentene sammen.

Igjen fikk Anna kjenne på stigmaet rundt sykdommen. Gamle venner unngikk henne på ny, og folk sluttet å komme på besøk. Naboer forbød sine barn å leke med hennes barn. Men like fullt hadde hun bestemt seg for at dette barnet skulle hun ha.

Med hjelp fra Bistand for barn flyttet familien til et nytt nabolag. Jevnlig medisinsk oppfølging gjorde at Almaz sakte men sikkert fikk kreftene tilbake. Og fire år senere er Almaz fremdeles her. Sårene er borte, håret er tykt og står ut fra hodet i lange fletter. Hun ler ofte og ser ut som en hvilken som helst førsteklasing. De nye naboene vet ingenting om Almaz' sykdom og hun lever slik en seksåring burde leve. Fordomsfritt, og med en familie i ryggen og livet foran seg.

Om prosjektet

Fosterfamilieprogrammet ble opprettet for å ta seg av barn som skulle adopteres til Norge, men som viste seg å være hivsmittet. Programmet drives av den etiopiske partnerorganisasjonen Volunteers for Family Development (VOFAD) som gir opplæring og rådgivning til 18 fosterfamilier. Familiene får i tillegg til økonomisk støtte og gratis medisinsk oppfølging, utlevert mat, sanitærartikler og brensel en gang per måned. Bistand for barn og AC Børnehjelp i Danmark støtter hvert barn gjennom Fosterfamilieprogrammet frem til de er 18 år gamle.

Alle navn i denne reportasjen er fiktive.

Adopsjonsforum er en humanitær forening som har internasjonal adopsjon som sitt hovedarbeidsfelt. Vårt utgangspunkt er at adopsjon skal være til barnets beste. Gjennom vår bistandsavdeling Bistand for barn, støtter vi også foreldreløse og forlatte barn som ikke er aktuelle for adopsjon.

Kontaktpersoner

Terje Abusdal

Bistandskoordinator

Bistand for barn, Adopsjonsforums bistandsavdeling

ta@adopsjonsforum.no

416 26 337